TEKNIIKAN AKATEEMISET 120 vuotta

Lausunto
eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
työ- ja elinkeinojaostolle
11.10.2016

# Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä uusien tuotteiden luominen

*Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 talousarvioksi, pääluokka 32*

Tekniikan akateemiset TEK kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaostolle hallituksen esityksestä vuoden 2017 talousarvioksi

*Lausunnon keskeinen sisältö*

- **Hallitusohjelman säästöt kurittavat erityisesti tutkimukseen ja uusiutumiseen tähtäävää toimintaa**
- **TEKESin säästöt kertautuvat koko TKI-rahoituksen kansallisessa tasossa, kun yritysten rahoitus vähenee samalla. Erityisesti tämä koskettaa pk-yrityksiä.**
- **Cleantechin ja biotalouden lisäpanostukset tuovat hieman valoa tilanteeseen.**
- **Nyt tarvitaan rohkeita uusia avauksia, joista yhtenä vaihtoehtona voisi olla yliopistojen ympärille syntyneiden ekosysteemien tukeminen.**

*Yksityiskohtaiset perustelut*

Valtioneuvoston esityksestä työ- ja elinkeinoelämän hallinnonalalle on aivan oikein nostettu kasvupolitiikka ja työllisyysasteen nosto sektorin keskeisimmäksi tavoitteeksi. Vaikuttavuustavoitteissa TEK haluaa erityisesti nostaa esiin liiketoiminnan vahvemman suuntautumisen kansainvälisille markkinoille sekä T&K-panostuksen kohdentumisen.

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan luokka (32.20) on näiden tavoitteiden kannalta merkittävin. Ikävä kyllä, tähän luokkaan kohdistuu merkittäviä jo hallitusohjelmasta peräisin olevia säästöjä, jotka näivettävät suomalaista innovaatiojärjestelmää. Pienen lohdun tähän tuo kuitenkin cleantechin ja biotalouden innovaatioihin tulevat lisäpanostukset.

Määrärahojen leikkausten lisäksi on nähtävissä myös siirtymää tutkimuksen ja uuden kehittämisestä enemmän kohti tuotekehitystä ja yritystukia. TEKin mielestä tämä sotii täysin valtioneuvoston omia tavoitteitaan vastaan. Yritystukien kehittämisen suhteen hyvänä ohjenuorana voidaan pitää Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen suosituksia kesäkuussa 2015 julkaistusta selvityksestä *Yritystukien arviointi ja vaikuttavuus*, jonka johtopäätöksissä todetaan että, *oikein kohdennettuina T&K-tuet voivat olla vaikuttava ja tehokas tapa edistää taloudellista kasvua*.

Kykyä luoda uutta heikentää myös yliopistoiden vähenevä rahoitus, mikä vaikeuttaa erityisesti tekniikan koulutusta ja tutkimusta tekeviä yliopistoja, joille erityisesti TEKESin rahoituksella tehtävä tutkimustyö on merkittävää toimintaa. Myös EU:n tutkimusrahoituksen kotiuttaminen vaikeutuu, kun vastinrahana toimiva julkinen rahoitus vähenee, mikä tullee näkymään myös VTT:n toiminnassa.

Julkinen tki-rahoitus ja erityisesti Tekesin rahoitus lisää myös yksityisen sektorin panostuksia. Erityisesti tämä koskettaa pk-yrityksiä, joiden omat voimavarat eivät useinkaan riitä riittävään TKI-panostukseen. Nyt toteutettavat leikkaukset tulevat vaikuttamaan heikentävästi niin yritysten kilpailukykyyn kuin heidän mahdollisuuksiinsa työllistää. Pahimmillaan nyt tehtävät leikkaukset näkyvät vielä vuosienkin päästä, kun yritykset eivät ole pystynyt uudistumaan.

TEKNIIKAN AKATEEMISET 120 vuotta

Lausunto
eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
työ- ja elinkeinojaostolle
11.10.2016

TEKin näkemyksen mukaan ei ole realistista odottaa, että TKI-toiminintaan tehtävät hallituksen kärkihankkeiden lisäpanostukset helpottavat merkittävästi tilannetta. Niillä on toki positiivia vaikutuksia yhdelle toimialle, mutta kokonaisuutena nyt esitetyt leikkaukset kerrannaisvaikutuksiin haittaavat hallituksen hyviä tavoitteita yritysten kansainvälisen kilpailukyvyn lisäämisestä sekä työllisyyden parantamisesta.

Suomalaiset yritykset eivät voi kilpailla palkoilla vaan osaamisella. Pienenevien julkisten resurssien maailmassa tulee kohdennusta tehdä entistä enemmän niin, että julkinen rahoitus tuo vipuvaikutuksena myös yksityistä rahoitusta ja erityisesti pk-yritysten kykyä tuottaa vientiin soveltuvia tuotteita tai palveluita parannetaan.

On myös huomattava, että kansainvälistä osaamista syntyy yliopistojen ympärille. Parhaimpana esimerkkinä tästä on Aalto-yliopisto, jonka yhteydessä on 2010-2014 aloittanut toimintansa 421 yritystä, joiden liikevaihto ajanjaksona on ollut lähes 100 miljoonaa euroa. Vastaavia keskittymiä on syntynyt myös muiden yliopistojen ympärille, jossa julkiset toimijat, kuten Tekes ja VTT, ovat olleet myös aktiivisia toimijoita. TEKin mielestä nyt olisi oiva hetki kaivaa hallituksen kärkihankerahoituksesta rahoitusta, joilla voitaisiin vahvistaa yliopistojen ympärille kasvaneita ekosysteemejä.

Heikki Kauppi
toiminnanjohtaja

Jari Jokinen
yksikönjohtaja

Lisätietoja:
Juhani Nokela, juhani.nokela@tek.fi, 040 754 7459

*Tekniikan akateemiset TEK edistää tekniikkaa ihmisen, elinympäristön ja yhteiskunnan parhaaksi. TEK on yksi Akavan suurimmista jäsenjärjestöistä.*

*TEK on noin 73 000 jäsenellään maamme suurin diplomi-insinöörien ja arkkitehtien järjestö. Työikäisistä diplomi-insinööreistä TEKiin kuuluu lähes 70 prosenttia. Liittoon kuuluu myös kasvava määrä arkkitehteja ja luonnontieteellisen yliopistotutkinnon suorittaneita. Jäsenistä noin 22 000 on teekkareita ja matemaattis-luonnontieteellisten alojen opiskelijoita.*